

Utmaningar: Skadegörare, sjukdomar, lagring

Göran Christiansson
Nötodlingskurs Holma Folkhögskola 2023

Creative Commons cc-by-sa - <https://creativecommons.org/licenses/by-sa/2.0/>
dvs. använd gärna & berätta var materialet kommer ifrån.

Vad kan gå fel?

- Allt vi vill äta, vill andra också äta...
- Dessutom kan även träden ätas upp...
- Ju mer kunskap vi har, desto snabbare kan vi ingripa när något går fel!
- Idag behandlar vi problem med **träden** och problem med **skörden**.
- Vi struntar i marknad, grannar, reumatism och annat som också kan gå åt pipan.

Trädproblem

Besvikelser

Råka,
Foto Wikipedia

Joostenhuus. Första åren hade Joost problem med råkor. Det kom hundratals...

Nötvivel

Foto wikipedia

Nötvivel, beskrevs redan av Linné.

Lägger ägg i omogna nötter, och larven äter upp nöten innifrån och faller ner på marken för att sedan leva under jorden till nästa sommar.

Vit larv, runt hål i nöten.

Sortera ut färska nötter som flyter och mata hönsen.

Foto Marijke Christiansson

Besvikelser

Hos Hans och Saskia, på fet lerjord strax norr om Utrecht.
Här trivs valnötsträden fantastiskt bra, men inte kastanjeträden...

Besvikelser

Phytophthora cinnamoma i *C.sativa*– fuktiga rötter på sommaren är förödande

Besvikelser

Foto Gyorgy
Csoka wikipedia

Gall-stekel *Dryocosmus kurkulio*

Lägger ägg i bladknoppar och larven skapar en "galla" i bladen och grenarna som kommer ut nästa år.

Kan slå ut en hel skörd, och är svår att bekämpa.

Vissa namnsorter smakar inget gott, t.ex. 'Bouche de Bétizac'

Trädproblem

- Åkersorkskador
gnagskador på barken nära
marken
 - Vattensorkskador
gnagskador på rötterna
- (se SLU 2010, Jansson)

LANDSKAP TRÄDGÅRD JORDBRUK
Rapportserie

Bekämpning av vattensork och åkersork
svensk fruktodling

– Underlag till utbildningsmodul

Tillväxt Trädgård

Rikard Jansson, Johannes Albertsson och Sven Axel Svensson

Figur 4. Ett ungt äppelträd vars underjordiska delar är nästan helt bortgnagda av vattensork. (Foto: R. Jansson)

Trädproblem

Gräs-
trimmer

Trädproblem

- Valnötsträd som växer “nedåt”.
Topparna fryser ner på vintern.

Trädproblem

- Ta bort skyddet!

Skördeproblem

Problem efter skörd

- a) *Asperigillus f.*
ger aflatoxin – cancerngift
- torka nötterna fort!

Giulia Mirabile, 2021

Problem efter skörd

- Möss gräver upp nötter, tar med dem till ett gömställe och sedan är det frossa!

Men... till syvende og sidst ..

Träden vill växa och dela med sig av överflödet.